

Spolupráce s rodiči při zavádění metodiky Skills Builder – Skills Builder v praxi

IRENA ZÁRUBOVÁ

V následujícím článku se zaměříme na možnosti spolupráce vyučujících s rodiči – jak rodiče o metodice informovat a jak je zapojit, aby se mohli aktivně podílet na rozvoji měkkých dovedností svých dětí a dokázali sami i společně se svými dětmi následně sledovat pokroky v měkkých dovednostech v každodenním životě. V předchozích číslech tohoto časopisu jste se mohli dočíst jak o jednotlivých měkkých dovednostech, které rozvíjí metodika Skills Builder, tak o zásadách vedoucích k jejich efektivnímu rozvoji.

Měkké dovednosti – vědí rodiče, proč je důležité je rozvíjet?

Zeptáte-li se rodičů, co očekávají, že škola jejich dětem dá, co si přejí, aby jejich děti uměly, zvládaly, až budou školu opouštět, možná je překvapíte, protože o tom zatím nikdy nepřemýšleli. Moje zkušenost je taková, že rodiče po chvíli přemýšlení jmenují např. být asertivní, umět sdělit, co potřebuji nebo co chci představit, umět reagovat na změnu či nebát se zkoušet nové věci a učit se je. Mezi řadou těchto měkkých dovedností se samozřejmě objevují i tvrdé dovednosti jako např. umět číst, počítat, ale měkké dovednosti převažují.

Mnohdy si dospělí až v rodičovské roli uvědomí na vlastních dětech odtrženost školy od skutečného života – škola vybavuje děti především vědomostmi (hard skills) a rozvoj měkkých dovedností je často opomíjen. Přitom ve světě byl již před jistou dobou termín „soft skills“ nahrazen termínem „essential skills“ neboli důležité dovednosti, jejichž ovládnutí je nejen zásadní výbavou pro život v 21. století, ale které především umožňují člověku, aby byl tvůrcem svého života (Zitková a Vykoupilová, 2021).

„Soft skills“ neboli měkké dovednosti souvisí s každodenním, běžným životem, jejich využitelnost je všestranná, dají se aplikovat ve velké šíři situací. A snad i proto zaměstnavatelé očekávají, že jejich zaměstnanci budou ovládat především měkké dovednosti na vysoké úrovni. Jedná se mj. o komunikační dovednosti, týmovou práci, řešení problémů, sebereflexi, tedy o vztahy k ostatním lidem i k sobě samému. (Kunc, 2016) Na potřebu zvládnutí určité úrovně měkkých dovedností apelují jak zaměstnavatelé, tak univerzity – atributy jejich absolventů jsou definovány mnoha dovednostmi a dílčími dovednostmi, které korespondují s dovednostmi

a dílčími dovednostmi metodiky Skills Builder (Ravenscroft a Baker, 2020, s. 13, 75). Metodika Skills Builder nabízí nástroje, jak dovednosti u dětí rozvíjet již od dětství.

Tento aspekt je třeba rodičům zvědomit a srozumitelnou cestou jim vysvětlit, proč se při výuce zaměřujeme mj. na rozvoj měkkých dovedností, a dát jim prostor lépe porozumět tomu, že důrazem na měkké dovednosti neubíráme dětem šance v životě (protože nebude tolik času na probrání či procvičení oněch tvrdých dovedností), ba naopak. Konec konců rok 2023 se stal Evropským rokem dovedností právě proto, že na trhu práce je vnímán jejich nedostatek.

Metodika Skills Builder je nástrojem pro cílený rozvoj měkkých dovedností a možností, jak při jejím využívání zapojit rodiče, je hned několik.

Od informování k přímému zapojení rodičů

Proč by se měli rodiče podílet na rozvoji základních měkkých dovedností svých dětí a jak mohou k rozvoji přispět? Podle studie Kashefpakdel, Ravenscroft a Percy (2021) se ukázalo, že žáci, jejichž rodiče se významně podíleli na jejich vzdělávání, vykazali vyšší skóre v rozvoji měkkých dovedností. Díky zapojení rodičů rozvíjeli aktivně své dovednosti nejen ve škole, ale i mimo ni. Zapojení rodičů má také vliv na míru sebedůvěry dětí právě v uplatňování získaných dovedností. Měkké dovednosti totiž děti mohou aktivně rozvíjet nejen ve škole, na kroužcích, ale i při rodinných akcích či aktivitách, při práci v domácnosti nebo péči o druhé (př. seniory, mladší sourozence).

Učitelé z českých škol, ve kterých za metodické podpory organizace Schola Empirica pracují s metodikou Skills Builder,

METODICKÁ ČINNOST

měli možnost v květnu 2023 načerpat inspiraci – mimo jiné např. jak spolupracovat na rozvoji měkkých dovedností s rodiči – přímo v kolébce metodiky, ve Velké Británii (Prideaux, 2023; Hokešová, 2023). Metodici organizace se shodují, že obdobné, neřkuli stejné, postupy lze aplikovat i v našich vzdělávacích podmínkách.

Rodiče by měli být ze strany školy informováni

- o osmi měkkých dovednostech, které metodika Skills Builder rozvíjí, na třídních schůzkách, webových stránkách školy nebo prostřednictvím rodičovské online/offline kavárny, kde mohou pedagogové případně i za pomoci metodiků organizace Schola Empirica metodiku a její principy rodičům představit. Je také vhodné umístit plakáty s logy dovedností mj. i do prostor školy, kam se běžně dostanou rodiče (např. hlavní chodba), a zvyšovat tak povědomí rodičů i žáků o dovednostech, které cíleně ve škole rozvíjíte;

Zdroj: ZŠ Vorlina, Vlašim.

- proč jsou dovednosti důležité a jak podporují úspěch jejich dítěte v současnosti i budoucnosti (jako podklad lze využít první část článku);
- jak jsou dovednosti ve škole rozvíjeny: sdílejte s rodiči informace o jednotlivých dovednostech, aktivitách a úspěších dětí formou e-mailů, ve školním zpravodaji, prostřednictvím sociálních médií či platformy pro domácí výuku a oslavujte úspěchy dětí v rozvoji měkkých dovedností společně s rodiči skrze školní systém hodnocení či krátké vzkazy rodičům

a vybízení k aktivní podpoře svých dětí v budování dovedností i mimo školu – povzbuzujte rodiče, aby sdíleli úspěchy dětí v rozvoji dovedností i mimo školu: v rámci zájmových kroužků, rodinných aktivit apod.

Tímto postupem mj. naplňujeme první ze zásad pro efektivní rozvoj dovedností, tj. **V jednoduchosti je síla**: dětem pomůžeme ukotvovat terminologii i konkrétní dovednosti společně s rodiči, protože používáme stejné výrazy a definice.

V zapojených školách je běžnou praxí zvat rodiče do tříd, např. při dnech otevřených dveří či jako v jedné ze škol v Londýně v rámci tzv. Walk-in Fridays – rodiče mají možnost nahlédnout přímo do průběhu výuky s důrazem na rozvoj měkkých dovedností.

Organizace Schola Empirica nabízí školám a vyučujícím, kteří prošli školením, k dispozici informační dopisy pro rodiče ke konkrétním dovednostem doplněné o tipy na možnosti cíleného rozvoje dovedností v domácím prostředí. Uvedme jako příklad tipy k dovednosti naslouchání:

- Přečtete si společně pohádku nebo krátký příběh. Při čtení se na vhodném místě zastavte a zeptejte se dítěte, jak si myslí, že by příběh mohl pokračovat dál. Po přečtení příběhu si společně povídejte o tom, co se v příběhu odehrálo. (mladší žáci)
- Společně si poslechněte audioknihu nebo podcast a zhodnoťte jej. Povídejte si nebo napište, o čem poslech byl, zda jej považujete za zajímavý a zda byste jeho poslech doporučili někomu dalšímu. (starší žáci)

Zdroj: Wolf Fields Primary School, Londýn – aktivita Ask me about my job.

Další zásada pro efektivní rozvoj dovedností, která umožňuje velkou míru zapojení rodičů, zní: **Uvádějte příklady ze života**. Vyučující mohou zvat rodiče do školy, aby představili své povolání. Například ve Wolf Fields Primary School v Londýně to funguje tak, že děti předem před návštěvou konkrétního rodiče vymýšlí a zapisují otázky, co by je zajímalo. Při návštěvě se snaží zjistit, jaké dovednosti jsou pro danou profesi důležité a jak je rodič uplatňuje. Rodiče mohou s dětmi mj. sdílet, jak rozvíjeli v průběhu svého vzdělávacího procesu měkké dovednosti oni sami.

Ve Velké Británii se také osvědčila spolupráce s lokálními firmami, a tak se nabízí možnost zamyslet se, jaké firmy jsou v okolí školy nebo v kterých pracují rodiče dětí, zda by mohly se školami spolupracovat a formou workshopů cíleně napomáhat rozvoji konkrétních měkkých dovedností u dětí.

V době covidu pilotovala organizace Schola Empirica se zapojenými školami **projekt Výzvy**, který cílil na domácí vzdělávání, protože při online výuce se dařilo měkké dovednosti rozvíjet přeci jen obtížněji než jindy. Jedná se o týdenní výzvy, které se zaměřují na budování jedné určité dovednosti a jsou koncipované tak, aby byly zábavné, poutavé a interaktivní. Otázky k zamyšlení rozlišují čtyři úrovně žáků: začátečník, středně pokročilý, pokročilý a expert.

VÝZVA: týmová práce	
Připrav se na krásné jarní a letní dny a uspořádaj rodinný piknik doma! Společně se rozhodněte, kde piknik uspořádáte, jaké jídlo si připravíte a na čem budete sedět. Zapojte do příprav všechny členy rodiny.	
Začátečník (úroveň kroku 0 - 3)	Kdy je pro tebe snadné nebo naopak náročné spolupracovat s ostatními?
Středně pokročilý (úroveň kroku 4 - 7)	Podářilo se ti při rozhodování přispět i svými nápady?
Pokročilý (úroveň kroku 8 - 11)	Proč a jaký má význam podporovat druhé?
Expert (úroveň kroku 12 - 15)	Proč je důležité přemýšlet o nápadech druhých a přiznat jim důležitost?

Formy, jakými lze s výzvami pracovat, mohou být různé. Pokud je vyučující běžně v kontaktu s rodiči na týdenní/denní bázi, může jim výzvy představovat současně s informačními e-maily či je umísťovat na platformu pro domácí výuku nebo na webové stránky školy. Následně žáci individuálně plní aktivity a zasílají/předávají dokumentaci své práce (tj. fotografie, nahrávky) vyučujícímu. Žáci mohou svou práci na výzvách hodnotit v záznamnících pro pokrok a vyučující jim následně poskytuje zpětnou vazbu, čímž posiluje povědomí o pokroku v dovednosti.

Výzvy neboli Skills Challenges jsou také k dispozici na britských webových stránkách v anglickém jazyce <https://www.skillsbuilder.org/homelearning/skills-challenges>.

Webový portál <https://skillsbuilder.scholaempirica.org/>, kde naleznete celou metodiku Skills Builder online na jednom místě, nabízí rodičům (stejně jako vyučujícím i celé široké veřejnosti) možnost zdarma nahlédnout do výukových materiálů i čerpat inspiraci pro aktivity, při nichž lze měkké dovednosti rozvíjet.

Program Skills Builder umožňuje školám získat certifikaci na třech úrovních – bronzové, stříbrné a zlaté. Pro jejich dosažení jsou definovány odstupňované požadavky (Enabling Enterprise, 2021); jedním z nich je pro zlatou certifikaci prokazatelná spolupráce s rodiči.

Cílem spolupráce s rodiči je zvědomit rodičům, co dělají dobře, jak se jim daří rozvíjet měkké dovednosti jejich dětí v každodenním životě, ale také jim ukázat možnosti, jak mohou rozvíjet měkké dovednosti efektivněji. Spolupráce je rozhodně přínosná jak pro vyučující, tak pro rodiče, každý si najde své benefity. Nicméně nejvíce profitují ze spolupráce rodičů se školou samotné děti.

ZDROJE

- Enabling Enterprise. *Skills Builder Award: Guide for Schools and Colleges 2021–22*. 2021. [online, cit. 2023-07-14] Dostupné z: <https://www.skillsbuilder.org/awardguide>.
- HOKEŠOVÁ, I. *Z Londýna: Skills Builder v kurikulu a ve všech předmětech*. 2023. [online] Dostupné z: <https://www.scholaempirica.org/blog/skills-builder-v-kurikulu-a-ve-vsech-predmetech/>.
- KASHEPAKDEL, E., RAVENSCROFT, T. a Ch. PERCY. *Better prepared. Essential skills and employment outcomes for young people*. 2021. [online, cit. 2023-07-13] Dostupné z: <https://www.skillsbuilder.org/better-prepared>.
- KUNC, M. *Opřete vzdělání svých dětí o druhou nohu. Perpetuum vzdělávání bez hranic*. 2016. [online, cit. 2023-07-11] Dostupné z: <https://perpetuum.cz/2016/06/oprete-vzdelani-svych-deti-o-druhou-nohu/>.
- PRIDEAUX, J. *Global visits to UK for essential skills*. Překlad I. Hokešová. 2023. [online] Dostupné z: <https://www.skillsbuilder.org/blog/global-visits-to-uk-for-essential-skills>.
- RAVENSCROFT, T. a L. BAKER. *Towards a Universal Framework for Essential Skills: A Review of the Skills Builder Framework*. 2020. [online, cit. 2023-07-11] Dostupné z: <https://www.skillsbuilder.org/towards-a-universal-framework-for-essential-skills>.
- RAVENSCROFT, T. *Skills Builder Handbook for Educators. Teaching and assessing essential skills*. The

METODICKÁ ČINNOST

- United Kingdom: Skills Builder Partnership, 2022. ISBN 1739146506.
- William Tyndale Primary School. *Case Study*. 2022. [online] Dostupné z: <https://www.skillsbuilder.org/case-study/william-tyndale-primary-school>.
  - ZITKOVÁ, H. a H. VYKOUPILOVÁ. *Připravte děti na život – Rozvoj soft skills pro každého*. Praha: BizBooks, 2021. ISBN 978-80-265-1013-0.

PhDr. Irena Zárubová, metodička vzdělávání, Schola Empirica, z. s.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**SCHOLA
EMPIRICA**

KONFERENCE

Škola jako místo setkávání

Program sekce Školní a kariérové poradenství

- Záměr MŠMT zrušit klasifikaci v nejnižších ročnících ZŠ
- Osobnostní, sociální a kariérový rozvoj v revidovaném RVP ZV
- Je mezi dospívajícími módou hlásit se k LGBT+?
- Program prevence šikany KiVa pro ZŠ

A mnohá další témata

Více informací najdete na skolajakomistosetkavani.cz

 Wolters Kluwer

